

Grundläggande ansvarsfördelning

Innehåll

1. Allmänt.....	1
1.1. Flygplatsens övergripande tillstånd att bedriva flygplats	1
1.1.1. Flygsäkerhetskrav - Safety	2
1.1.2. Miljökrav	2
1.1.3. Luftfartsskydd – Securitykrav	2
1.2. Airport Regulations (AR)	2
1.3. Revisioner & tillträdeskontroll	3
1.3.1. Revisioner av flygbränsleaktörer	3
1.4. Ansvarsfördelning.....	4
1.5. Avtal.....	4
1.6. Arbetsmiljö	4
1.6.1. Alkohol, psykoaktiva ämnen och läkemedel	5
2. Trafikalt.....	5
3. Safety.....	5
4. Security	6
5. Miljö.....	7
6. Uppföljning och efterlevnad	7
7. Referenser	7
7.1. Referensdokumentation	7

1. Allmänt

För att få bedriva en flygplats har Swedavia AB som flygplatshållare en mängd krav att förhålla sig till. Syftet med detta AR är att tydliggöra ansvarsfördelningen mellan flygplatsen och verksamhetsutövare gällande kravuppfyllnad och efterlevnad.

1.1. Flygplatsens övergripande tillstånd att bedriva flygplats

Flygplatsen har ett ansvar att säkerställa att interna aktörer samt externa aktörer och leverantörer uppfyller gällande regler och föreskrifter.

1.1.1. Flygsäkerhetskrav - Safety

Verksamheten på Visby Airport grundar sig på certifikat utställt till Swedavia AB, Visby Airport, av Transportstyrelsen i enlighet med Kommissionens förordning (*EU 139/2014*), samt godtagbara sätt att uppfylla kraven (*AMC*) och vägledande material (*GM*) för myndigheter, organisationer och drift av flygplatser. Denna förordning tillämpas vidare genom flygplatsens lokala regler och Airport Regulations, där bland annat företagens och anställdas ansvar regleras gällande flygsäkerhet.

1.1.2. Miljökrav

Flygplatsens verksamhet omfattas även av ett verksamhetstillstånd enligt Miljöbalken. Till detta tillstånd har det kopplats ett antal villkor för verksamheten. Villkoren i tillståndet omfattar all verksamhet inom flygplatsen som inte har eget reglerande tillstånd eller beslut enligt Miljöbalken.

1.1.3. Luftfartsskydd – Securitykrav

Enligt krav från Transportstyrelsen ska flygplatsen inneha ett säkerhetsgodkännande, detta omhändertas genom Lokalt Säkerhetsprogram (*LSP*) som beskriver mål och säkerhetsstandard för luftfartsskyddet med hänsyn tagen till föreskrifterna i Transportstyrelsens författningssamling serie SEC.

LSP tillämpas vidare genom flygplatsens lokala regler, AR, där bl.a. företagens och anställdas ansvar regleras gällande luftfartsskyddet.

Visby Airport är, enligt beslut av Länsstyrelsen i Gotlands län, ett skyddsobjekt enligt skyddslagen (*2010:305*). Inom skyddsobjektet, vars gräns är markerad med särskilda skyltar, har polisen och säkerhetspersonal särskilda befogenheter.

1.2. Airport Regulations (AR)

De krav som ställs på flygplatsen i samband med certifikatet omfattar bland annat att flygplatsen ska ta fram lokala säkerhetsregler för flygplatsen, vilka utgör en del av Swedavia Visbys verksamhetsledningssystem. För att tillgodose detta ger flygplatsen ut Airport Regulations (*AR*).

Flera delar i AR riktar sig primärt till en begränsad del av flygplatsens geografiska område, t.ex. färdområdet. Vissa delar, t.ex. miljöregler och regler för avfallshantering har dock relevans inom hela flygplatsområdet.

Samtliga verksamhetsutövare inom flygplatsområdet ansvarar för att identifiera de grundläggande regelverk och AR som är tillämpliga för verksamheten samt att omhänderta och implementera dessa i egna drifhandböcker (*ledningssystem*).

Respektive verksamhetsutövare ansvarar för att informera sina anställda och underleverantörer om innehållet i AR, samt säkerställa att personalen förstår innebörden av reglerna och efterlever dessa.

Verksamhetsutövare ska säkerställa att förändringar i AR sprids till berörda.

Anställda i företag/myndighet/organisation med verksamhet på flygplatsen, som innehar en behörighetshandling som medger tillträde till behörighetsområdet, har en skyldighet att själva ta del av och vara införstådda med bestämmelserna i AR.

1.3. Revisioner & tillträdeskontroll

Swedavia har rätt att utföra revisioner/inspektioner gentemot efterlevnad av avtal och samtliga AR. Revisionerna/inspektionerna kan genomföras anmält eller oanmält. Respektive verksamhetsutövare ansvarar för att tillsätta resurser för att revisionen ska kunna genomföras och besvaras inom stipulerad tid.

Flygplatsen har det övergripande ansvaret att granska och säkerställa externa verksamheters lämplighet att etablera sig på flygplatsen genom att genomföra en tillträdeskontroll och granskning av verksamhetens drifhandböcker (*ledningssystem*).

Revisionen/tillträdeskontrollen omfattar bl.a. regeluppfyllnad av Flygsäkerhet (*Safety*), Miljö, Brandskydd, Luftfartsskydd (*Security*).

1.3.1. Revisioner av flygbränsleaktörer

Flygbränslebolagen skall för Swedavia kunna uppvisa dokumentation som visar att flygbränslekraven i enlighet med EU 139/2014 är uppfyllda och ska innehålla men ej begränsas av:

- Utfört korrekt underhåll av anläggning och utrustning för lagring samt dispensering av flygbränsle.
- Korrekt uppmärkning av anläggning och utrustning efter bränsletyp.
- Dokumenterat tester av flygbränsle under förvarings- och dispenseringsfaserna som säkerställer oförorenat (*uncontaminated*) flygbränsle med korrekt specifikation.
- Har behörig och kvalificerad personal i förvaring, tankning och övrig hantering av flygbränsle.

Flygbränslebolag som är anslutna till JIG (*Joint Inspection Group*) eller motsvarande uppfyller kraven i EU 139/2014.

Flygbränslebolag ej anslutna till JIG eller motsvarande, ska kunna uppvisa dokumentation som motsvarar EU 139/2014.

1.4. Ansvarsfördelning

Swedavia har det övergripande ansvaret för den totala flygplatsdriften och för att flygplatsens tillstånd följs. Alla som arbetar inom luftfartssystemet är dock skyldiga att ta ett personligt ansvar.

Verksamhetsutövare är skyldiga att upprätta egna drifthandböcker (*ledningssystem*), vilka flygplatsledningen ska ges insyn i. Drifthandboken skall minst innehålla tydliga och dokumenterade ansvarsförhållanden samt hur ställda krav är omhändertagna i den egna verksamheten.

Verksamhetsutövare ansvarar även för att informera/utbilda egna underentreprenörer/underleverantörer om de regelverk och specifika rutiner som gäller för deras uppdrag samt för att följa upp efterlevnaden av dessa. Verksamhetsutövare ansvarar för att detta finns dokumenterat och kan uppvisas vid flygplatsens efterfrågan.

1.5. Avtal

Företag, myndighet eller annan organisation som ska bedriva verksamhet på flygplatsen ska ha ett skriftligt avtal med flygplatsen. I avtalet regleras bland annat verksamhetsutövarens uppdrag, de krav som följer på uppdraget, skyldighet att följa gällande bestämmelser utifrån flygsäkerhet, luftfartsskydd och miljö, men också vad som händer om bestämmelserna inte efterlevs.

Företag, myndighet eller annan organisation får påbörja verksamheten på flygplatsen först efter att flygplatsens introduktionsutbildning av nya aktörer och/eller tillträdesrevision har genomförts med godkänt resultat.

1.6. Arbetsmiljö

Alla aktörer på flygplatsen ansvarar fullt ut för sin egen personals arbetsmiljö. Varje arbetsgivare ska således bedriva systematiskt arbetsmiljöarbete och ansvarar därmed för att vidta de åtgärder som behövs, samt att instruera och informera sina anställda för att förebygga ohälsa och olycksfall.

Swedavia har ett samordningsansvar inom de områden på flygplatsen som är ett gemensamt arbetsställe och där Swedavia bedriver egen verksamhet, se [G-12 Samordningsansvar arbetsmiljö](#). Swedavias samordningsansvariga för arbetsmiljön och deras ombud ska verka för att minimera

riskerna för att en arbetsgivares verksamhet medför ohälsa och orsakar olycksfall för en annan arbetsgivares personal samt flygplatsens resenärer.

1.6.1. Alkohol, psykoaktiva ämnen och läkemedel

Anställda som utövar verksamhet på flygplatsen får inte vara påverkade av alkohol, psykoaktiva ämnen eller läkemedel, i samband med tjänsteutövande. Företag/myndighet/organisation med verksamhet på flygplatsen ansvarar för att det finns egna procedurer för att säkerställa att ovan beskrivna krav uppfylls.

2. Trafikalt

-

3. Safety

Chef vid företag/myndighet ska utse sig själv eller annan person med övergripande ansvar och mandat att fatta beslut i flygsäkerhetsfrågor (*Safety*) som Safety Manager för verksamheten på flygplatsen. Utsedd flygsäkerhetsansvarig har därmed det övergripande flygsäkerhetsansvaret för företaget/myndigheten på flygplatsen. Denne ska inneha goda kunskaper om gällande regelverk samt förmedla dessa vidare till de anställda.

Företag, myndighet eller annan organisation som bedriver en verksamhet som kan påverka flygsäkerhet, ska i sin drifhandbok säkerställa att det systematiska arbetet motsvarar flygplatsens Aerodrome Manual, kap. 2, Safety Management System (*SMS*) det vill säga:

- Att flygsäkerheten alltid ska prioriteras och att flygsäkerhetsarbetet har en förebyggande inriktning.
- Uppmuntra till händelse- och incidentrapportering, samt utreda händelser där den egna verksamheten är involverad, för att förebygga att liknande händelser inträffar på nytt.
- Innan förändringar genomförs i verksamheten (*t.ex. avseende procedurer, organisation eller teknik*) identifiera och dokumentera potentiella flygsäkerhetsrisker som kan uppstå till följd av förändringen samt nödvändiga riskreducerande åtgärder som måste vidtas.
- Att flygsäkerhetsplaner och riskanalyser sparas under verksamhetens livslängd och att övrig flygsäkerhetsrelaterad dokumentation sparas i minst fem år i utredningssyfte.
- Samverka i olika flygsäkerhetssammanhang och främja en öppen dialog.

- Sprida information om flygsäkerhetsrelaterade frågor till medarbetare. När information sprids på kontinuerligt återkommande mötes forum, ska fast agenda tillämpas. En av punkterna i den fasta agendan ska vara flygsäkerhet.

Varje verksamhetsutövare ansvarar även för att:

- Inneha de tillstånd som är nödvändiga för verksamheten och för uppdragets utförande.
- Inneha de resurser och den kompetens som är nödvändig för att utföra uppdraget.
- Försäkra sig om att procedurer och regler bidrar till att minimera risk för olyckor och incidenter.
- Aktivt följa upp sin verksamhet, söka erfarenheter från omvärlden och använda detta till att ständigt förbättra säkerheten i verksamheten. Uppföljningen ska, där så är lämpligt, ske mot nyckeltal för verksamheten.

4. Security

En flygplats ska säkerställa att tillträdet till behörighetsområde begränsas för obehöriga personer och fordon. För att få tillträde ska en person ha ett giltigt skäl att befinna sig där samt inneha tillstånd.

Chef vid företag/myndighet ska utse sig själv eller annan person med övergripande ansvar och mandat att fatta beslut i securityfrågor till securityansvarig för verksamheten på flygplatsen. Denne har därmed det övergripande securityansvaret för företaget/myndigheten på flygplatsen och har befogenhet att ansöka om visitorrätt och behörighetshandlingar. Utsedd Securityansvarig ska inneha goda kunskaper om gällande regelverk samt förmedla dessa vidare till de anställda.

Genom utkvittering av en behörighetshandling åtar sig undertecknare att ha tagit del av, och har förstått, de bestämmelser som gäller för bärare av badge, nycklar, kör- och fordonstillstånd samt in- och utpassering till behörighetsområde och framförande av motordrivna fordon inom Visby Airport. Vid överträdelse eller missbruk av bestämmelser för behörighetshandlingar kan behörighetshandlingen, tillfälligt eller permanent, dras in för företag, myndighet eller innehavaren, efter beslut från Swedavia.

5. Miljö

Företag/myndighet/organisation med verksamhet på flygplatsen ansvarar för att:

- Efterleva bestämmelser meddelade i AR.
- Uppfylla krav i avtal tecknade med Swedavia.
- Uppfylla kraven i flygplatsens tillstånd med tillhörande villkor enligt Miljöbalken. Läs mer på flygplatsens extranät, om flygplatsen och Miljö.
- Följa övrig parallellt gällande miljörelaterad lagstiftning.

6. Uppföljning och efterlevnad

Vid tillfällen när aktuella regler inte följs och allvarliga händelser inträffar eller skulle kunna inträffa mot bakgrund av ej följda regler, har flygplatsledningen rätt att begränsa verksamheten, t.ex. genom uppsägning av avtal, indragning av behörighetshandling (*fordonstillstånd, körtillstånd, badge*), användningsförbud gällande fordon eller utrustning inom flygplatsområdet, bortforsling av utrustning eller fordon, debitering av uppkomna kostnader i samband med felaktigt agerande och avbrytande av aktiviteter.

7. Referenser

7.1. Referensdokumentation

- Arbetsmiljölagen (1977:1160)
- EASA (EU 139/2014)
- Luftfartsförordningen (2010:770)
- Miljöbalken SFS (1998:808)
- Skyddslagen (2010:305)
- Transportstyrelsens Författningssamling Serie Sec